

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
TABOR - LJUBLJANA
Tel 33-85 - Ček. rač. uprave 16.416

Leto II. IZDAJA FIZKULTURNA ZVEZA SLOVENIJE ŠTEV. 28

IZHAJA VSAKO NEDELJO
MESEČNA NAROČNINA 12 DIN

Mobilizirajmo vse sile

V prejšnjih številkih so bile v člankih tovariša Zorana Poliča in drugih jasno naznačene možnosti in oblike dela, ki se odpirajo pred nami sedaj, ko smo izpolnili tri velike delovne cilje, ko se nam delo tudi sicer razvija v spremenjenih delovnih prilikah: prihod poletnega časa, počitnice, odhod brigad, kopanje itd. Poudarili smo, da moramo od dosedanjega, večkrat v naglici izvajane dela za izpolnitev postavljenih nalog preiti k rednemu, poglobljenemu delu. Kako naj to redno delo poteka, nam v veliki meri konkretno nakazujejo napotki in norme tekmovanja za fizikturni znak, ki se prične s 1. avgustom. Ena osnovnih zahtev, ki jih tekmovanje za znak postavlja, je kondicija, vsesplošna in vsestranska telesna sposobnost.

Seveda bi bilo napačno, če bi naša vodstva, zlasti potem, ko se je v večini krajev izvedel fizikturni dan, prešla »v počitniško« razpoloženje. Čeprav stojita pred nami do tekmovanja za znak skoro dva meseca, vendar nam za mobilizacijo vseh naših sil za ta datum preostaja le malo časa. Postavljena so bila sicer jasna načela o prilagoditvi našega dela spremenjenim prilikam (odhod brigad, pripravljane za znak), toda že prvi rezultati konkretnega dela na terenu ravno vprašani pomoči delovnim brigad, pripravljani za tekmovanje za znak, vprašanju ustanavljanja aktivov po ulicah in vaseh, so nam že pokazali, da nismo znali pri izvajanju teh nalog izvesti dovolj široko mobilizacijo vse naše Zveze in vsega ljudstva.

Prav gotovo pa moramo ravno to osnovno napako, ki se je pri izvedbi vseh doslej zastavljenih ciljev čestokrat ponavljala, sedaj odločno odpraviti. Sedaj imamo možnost, da za svoje delo ob izvedbi bližnjih nalog, zlasti tekmovanja za ZREN, zainteresiramo in mobiliziramo vse ljudstvo.

Ali smo že povsod zastavili začetek svojega dela za fizikturni znak tako, da smo se dogovorili z odbori OF za propagando o znaku na množičnih sestankih? Ali smo na vseh sejah naših odborov razpravljali o naslonitvi celotne metode fizikturne vzgoje na načrt tekmovanja za znak? Ali smo v sporazumu z OF zadolžili naše funkcionarje, da na množičnih sestankih govorijo o tekmovanju za znak, da govorijo o možnostih razvoja temeljitega in učinkovitega fizikturnega dela v mladinskih delovnih brigadah? Vsa okrožja pri-

pravljajo načrte za fizikturne tečaje: ali bo eden izmed važnih predmetov na tečajih za vaditelje razpravljanje o fizikturnem znaku? Marsikje smo se zadovoljili s tem, da se je le kak posamezen fizikturnik javil za pomoč v mladinskih delovnih brigadah, ali pa celo o tem nismo razpravljali na odborovih sejah. Marsikje — zlasti v mestih, po tovarnah in po ulicah, se ustanovljajo fizikturni aktivni, za katere se društva ne trudijo dovolj, da bi jih vključila v svoj sestav, da bi jih vodila in jim pomagala k pravilnemu delu. Kljub jasno postavljeni zahtevi v »Poletju«, da je treba naše delo prilagoditi prilikam (članek tovariša Zorana Poliča: »Fizikturni dan«) tožijo društva, da hoče mladina le žogo, ne pa redno vadbo, da gredo sedaj vsi ljudje na kopanje itd. Zakaj ne obljubimo žoge in ne postavimo, da je le pred tem potrebna tudi vadba?

Osnovna napaka, ki jo torej moramo za naše delo ugotoviti, je dejstvo, da ne znamo dovolj široko zajeti. Le če se bodo društva, ko se lotujejo posameznih nalog znala povezati z organizacijsko mrežo OF, mladinske organizacije in sindikatov, če se bodo znala v delu prožno prilagoditi življenju ljudstva (delo na obnovi, brigade, želja po zabavi) — le takrat bomo mogli govoriti, da smo z naše strani ustvarili enega najvažnejših pogojev za mobilizacijo vsega ljudstva v fizikturnem pokretu.

Podaljšanje vseljidskega peterboja

Tekmovanje v »Vseljidskem peterboju« se je v določenem roku do 23. junija izkazalo za tisto obliko fizikturnega udeleževanja, ki je pristopna ljudskim množicam in ki obenem že predstavlja korak naprej k vsestranosti.

Ker so bile zlasti z izvedbo 23. junija postavljene pred fizikturno gibanje tako velike naloge, da se »Vseljidski peterboj« ni mogel povsod izvesti v polnem obsegu,

podaljšujemo
do 1. avgusta

rok za izvedbo »Vseljidskega peterboja«.

Glavni odbor
Fizikturne zveze Slovenije

Spominska svečanost padlim kolesarjem

Kolesarske sekcije štirih ljubljanskih fizikturnih društev so organizirale v nedeljo popoldne krožne kolesarske dirke v počastitev spomina za svobodo padlih tovarišev — kolesarjev. Za to priliko so zbrali sredstva za lep spomenik, ki je narejen v obliki stebra in stoji na vrhu klanca v Podutiku, to je na kraju, kjer so bile pred vojno največje borbe med padlimi in preživeli kolesarji.

Pred začetkom dirk so se zbrali vsi funkcionarji in tekmovalci pri stebri, kjer je bila slavnost pri odkritju. Otvorila jo je mladinska godba iz Šiške, ki je najprej zaigrala žalno koračnico, nato pa je spregovoril nekaj priložnostnih besed zastopnik Fizikturne zveze Slovenije tov. Trobešek, ki je podčrtal herojstvo za svobodo padlih fizikturnikov, ki se, čeprav so vedeli, da gredo v smrt, niso ustrašili te žrtve, ker so vedeli, da se bore za svobodo svojih potomcev ter odkril spomenik. Za njim je spregovoril poverjenik za kolesarstvo pri FZS tov. Lazar, ki je predvsem poudaril, da bo ta tekma postala tradicionalna in bo izvedena vsako leto. Bori Jugoslovanske armade so oddali nato v počastitev spomina tri salve, nakar je pevski zbor Narodne milice lepo zapel pesem »Bazovica«. V imenu sorodnikov padlih se je zahvalil za pozornost v toplih besedah tov. Kosi Tomo. Zbor Narodne milice je zapel še pesem »Lenin - Staline«, mladinska godba pa je zaigrala nekaj par-

tizanskih koračnic, s čimer je bila slavnost odkritja končana. Tekmovalci, funkcionarji in gledalci so odhajali proti startu, ki se je začel točno ob napovedani uri.

Potek krožnih dirk

Na progo so spustili najprej 10 kolesarjev - turistov, ki so morali prevoziti dva kroga, to je 16 km. Že v prvem krogu je bilo očito, da bo zmagovalec Grajzer od FD »Kri. ma«, kar se je tudi izpolnilo, čeprav je prišel na cilj le tesno pred svojim društvenim tovarišem Polakom. V tej skupini so morali voziti na turističnih kolesih, zato uspehi niso bili tako dobri. Končni uspeh v tej kategoriji je bil: 1. Grajzer Miro (FD »Krim«) 30.8 min.; 2. Polak Srečko (FD »Krim«) 38 min. in 5 desetih sek.; 3. Štrus Lojze (FD »Krim«) 39 min.; 4. Mihalič Jože (FD »Krim«) 40 min.; 5. Krmelj Janez (»Bratstvo«) 40 min. 5 desetih sek.

Od devetih mladincev, ki so se prijaviли za tekmo, jih je nastopilo osem. Vozili so tri kroge, kar znaša 24 km. Med našimi najmlajšimi se je razvila takoj od začetka ostra borba, ki je nekatere zapeljala, da so začeli prehitro in omagali. Posebno ogorčena borba se je vodila med prvimi in drugimi in je odločil zmago šele končni sprint, v katerem je Otenhajmerju iz Zagreba uspelo premagati Krašoveca z Jenicem.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Na levi: Spominski steber v osvobojeni borbi padlim kolesarjem. Desno: Tako skupaj sta privozila da nes popoldne v cilj Poredski in Bač.

Serpan Edi:

Biološki pomen fizkulture

Sodobni znanstveniki rešujejo problem novih virov energije; saj je znano, da bosta sedanji premog in nafta zadostovala človeštvu morda le še za nekaj stoletij. Usihajo torej posredni izvori visoko civiliziranega in kulturnega človekovega življenja, pa bi nam znanjci lahko očitali brezbržnost, če bi ne rešili tega vprašanja uspešno morda prav s ceneno atomsko energijo.

Toda ali je kdo pomislil, da bi reševal osnovne probleme obstoja človekovega življenja sploh, če bo šel razvoj še nadalje v smeri propadanja človeškega rodu?

Nesporno dejstvo je, da se vse živo razvija in tako tudi človek. Zlo je samo v tem, da v biološko negativnem smislu, človeštvo degenerira, propada iz roda v rod, vztrajno že tisočletja. Iz neolitskega groba ohranjeno človeško okostje ima velik vmesni prostor med grudnico in rebri, kar nam priča o dolgih hrustančastih vezeh, ki so nudile ugodnejše pogoje za dihanje, kakor jih ima človeštvo danes. Naša dihalna propadajo. In ne le ta, marveč vsi naši organi, ves organizem. Iz pokolenja v pokolenje raste po kapljah naš propad. Da, kakor izletniki smo sredi Postojnske jame: gledamo in občudujemo trenutno lepo pot prirodnih pojavov, ne vidimo pa v njih dolgotrajnega procesa, ki bo prav golovo v nadaljnjem razvoju uničil ves čar, če ga ne bo rešil človeški razum. Ljudje so nam družba mišjskih Vener in Michelangelovih Davidov. Redko kdo gre mimo tega varljivega videza zunanosti v skrite globine spolnih stanic, kjer se kuje usoda človeškega rodu. Z neizprosno roko se v dednih osnovah — genih vpisuje prav počasi majhen, neopazen dolg posameznika, ki raste iz roda v rod. Kvantiteta zdrkne v novo kvaliteto in že je človeštvo v svojem telesnem razvoju padlo za stopnico nižje proti dnu, proti biološki smrti. Nekoč bo dolg izravnin v življenjsko aktivno, ki jo nosimo s seboj od prvih zametkov življenja. Bilanca bo zaključena in človeški rod bo romal iz biosfere v pozabljene plasti diluvijev, v katerih ga bo morda odkril nov človečaj biološko usposobljen, da

prične bitko z življenjskimi zakonitostmi znova.

Propadanje človeškega rodu v biološkem smislu je pričelo s trenutkom, ko so naši predniki postali ljudje, to se pravi, ko se je v njih zbudil in pričel služiti razum. Spoznanje je rodilo civilizirano življenje. Skozi dolga obdobja zgodovine je človek zaradi tehničnih pridobitev spreminjal svoj način življenja. Odpadali so naravni pogoji za vzdrževanje organizma na stopnji prirodnosti in danes še vedno odpadajo. Ves način življenja in tudi najosnovnejše potrebe človeka zadovoljujemo čim dalje bolj z mehanično silo, ki nadomešča uporabo naših mišic in njenih opor kosti. Ti organi zaradi zmanjšane delavnosti propadajo, saj nam je znano fiziološko pravilo, da le funkcija razvija organ. Stojimo na pragu močnega mehaniziranja dela, tedaj tudi na pragu močnih pogojev biološkega propadanja.

Biolog — slatik se bo tolažil z dejstvom, da pridobljene lastnosti niso dedne n. pr.: Žerjalov sin ne bo podedoval po očelu pridobljene sposobnosti, da bi metal disk 47 m, če ni ta že vknjižena kot dominanten (prevladujoč) znak v očetovih genih. V smislu takih razmotrivanj bi tedaj to pomenilo, da je telesna zaostalost kol rezultat fizične nedelavnosti zgolj osebna, enkratna nesreča (lenuh niti to ne), ki se pa ne podeduje. Biolog, ki motri življenje v vsem svojem razvoju, pa se bo zamislil nad pojavom mutacij, ki se v neki na zunaj normalni vrsti nenadoma pojavijo. Tu imamo očitno opravka z biološko revolucijo, ko se kvantiteta spremeni v novo kvaliteto. Očetova nedelavnost v prvem, pa lahko tudi v več pokolenjih ne bo še vplivala na gensko strukturo — dedne lastnosti potomstva. Ves razvoj človeškega rodu pa nam potrjuje, da imamo po določenih obdobjih opravka s pojavom mutacij, ki so opremljene s slabšim dednim materialom.

Tedaj bi lahko trdili, da način osebnega fizičnega življenja tudi v biološkem smislu ni brez pomena, če tudi ne nastopajo spremembe dednih osnov že v prvih pokolenjih.

II. skupina nalog

v tekmovanju za fizkulturni znak

Druga skupina nalog za fizkulturni znak je skupina brzine. V vsaki nalogi, ki jih ima ta skupina pet, je postavljena kot osnovna zahteva izvršitev naloge v najkrajšem času. V teh petih skupinah naj se dokaže brzina bodisi s tekom, plavanjem, drsanjem ali v vožnji na kolesu. Tekmovalec si lahko izbere eno od predpisanih petih nalog in če doseže predpisani minimum, se računa, da je zadovoljil zahtevam II. skupine.

Teče se po možnosti na pravilnem tekališču v športnem kroju po vseh pravilih lahke atletike. Če pa prireditelj nima na razpolago pravega tekališča, pa lahko priredi tekmo tudi na vsakem primernem prostoru. Če je travnik ali cesta, na katerem teče, v slabem stanju ali sicer kako drugače ovira normalen tek, se norma zniža za 2 do 5 desetink sekunde. Toda vsaka proga, pa naj se tekmuje na kate-

rem koli prostoru, mora biti označena s črtami ali vrstico.

Minimalni predpisani uspehi so naslednji: za mladince (na 60 m) 9,0 sekund, za mladinke 10,8 sekund.

Za bronasti znak, skupina B (na 100 m) 13,8 sekunde, C 14,4, D 15,2 in za ženske v skupini B (na 60 m) 10,5 C 10,8, D 11,2.

Za srebrni znak, skupina B 13,2, C 14,0 in D 15,0 ter za ženske (na 100 m), skupina B 15,6, C 16,4 in C 17,0.

Za zlati znak, skupina B 12,8, C 13,4 in D 14,4 ter za ženske v skupini B 15,2 C 15,8 in D 16,4.

Razen v teku lahko dokaže tekmovalce svojo sposobnost za brzino tudi v plavanju. Paziti je treba predvsem, v kakšni vodi se tekmuje. Zlasti, da voda ni razburkana in da ne teče prehitro.

Tretja možnost je, da doseže tekmovalce minimum v drsanju.

Kakšne morajo biti drsalke, ni natančneje določeno. Tudi obleka je lahko poljubna. Proga je lahko v ravni črti (na jezeru, kanalu itd.) ali pa je lahko krožna. Če je krožna, mora biti premer kroga notranje proge najmanj 30 m. Proga mora biti jasno označena, bodisi s kepami snega, z ledom ali paličami. Cilj in start morata biti označena z barvo. Tekma se lahko izvede posamezno ali v skupini.

Naslednja možnost je v kolesar-

jenju. Tekmovanje je lahko izvedeno ali na dirkališču ali pa na boljši cesti. Začetek je iz letečega starta.

Zadnja možnost je tek čez ovire. Za moške je predpisan tek 110 m čez zapreke, za ženske 80 m in ista daljina za mladince in mladinke.

Merjenje časa v teh tekmovanjih se mora izvesti s stoperico in sicer po možnosti tako, da meri za enega tekača čas več sodnikov.

NOVA POTA FD „JOŽA GREGORČIČ“ NA JESENICAH

Dolgo pričakovani dan je prišel. Na Jesenicah smo imeli v nedeljo 30. junija dvojni praznik. Kovinarske Jesenice so imele to nedeljo svoj delavski praznik. Prižgali smo plavž, ki bo nam vsem s svojim sijajem tekočega železa prižgal luč v lepše čase. Mladina pa je pod okriljem fizkulturnega društva »Joža Gregorčič« dvignila svoj glas, napela mišice in ponesla fizkulturne zastave novim, lepšim ciljem naproti. Združen zagon delovnega ljudstva in polet mladine nam je pokazal vse možnosti za nadaljnji napredek.

Sedaj, po enem letu svobode, smo na Jesenicah prebredli marsikaj, storili smo svojo delavsko dolžnost, zadovoljili produkcijski program, delno pospravili ruševine in se z vso predanostjo vrgli na obnovo tudi v fizkulturi. Verovali smo, da pri smotrnem delu in volji uspehi ne bodo izostali. Vsak je storil, kar je pač mogel po svojih najboljših močeh. 1. maja so se začeli kazati že prvi sadovi intenzivnega dela. Naš I. fizkulturni dan je pokazal prve rezultate smotrne dela in vežb.

Mladina je žrtvovala ves svoj prosti čas, eni so se z vso vnemo vrgli na obnovo prepotrebne kopališča, ki nudi v teh vročih dnevih zdravo razvedrilo. Prva plavalna tekma, dvoboj Bled-Jesenice, je izzvala živo zanimanje za to lepo fizkulturno panogo. Drugi so požrtvovalno vadili proste vaje in vaje na orodju, pa tudi lahkoatletični niso hoteli zaostati. Nastalo je tiho tekmovalje med posameznimi panogami, katera se bo bolj postavila na prvem fizkulturnem nastopu.

Povorka, ki je krenila vsa pisana in razigrana, pomeni vsekakor višek vsega mladostnega poleta fizkulturne mladine proletarskih Jesenic.

V tej pisani reki mladine so bile zastopane vse fizkulturne panoge. Veselje je bilo gledati nastopajoče v morju praporov, ključev svobodi, resnični demokraciji in zmagi nad reakcijo.

Toda še se moramo lotiti dela, še rabimo pridnih rok, ki rade pomagajo tam, kjer je najbolj potrebno, pridnih rok, ki rade dajejo tja, kjer je potrebno in najbolj naloženo.

Še veliko odgovedi, še veliko dobre volje, še veliko udarniškega dela nas čaka pri fizkulturnem domu, pri vadbah in vsepovsod, katera bomo v stanju izvršiti le, če se bomo v polni meri zavedali dolžnosti do domovine in mladine, ki upravičeno potrebuje naše pomoči.

Cilji so blizu in že 1. septembra bomo lahko pošagali račune o našem delu, ko bo na Jesenicah I.

okrožni fizkulturni zlet. Do takrat bomo storili vse in prepričani smo, da bomo tedaj v stanju pokazati, kaj premore žuljarja dlan jeseniškega kovinarja in kaj zmore proletarska mladina.

Zato naj prvim majhnim uspehom slede v kratki dobi še mnogi vrhunski v množičnosti in vsestranosti.

Tekmovanje v vseljuskem peteroboju

Predzadnji dan okrožnega fizkulturnega tedna v Mariboru je bil namenjen tekmovanju v vseljuskem peteroboju. V soboto popoldne je bil na igrišču FD Železničarja peteroboj za mladince in člane, na igrišču FD Studencev pa za mladinke in članice. Udeležba ni bila polnoštevilna, saj je tekmovalo le, okoli 40 članov in mladincev in približno isto število mladink in članic. Razveseljivo je bilo edino dejstvo, da se niti najstarejši niso ustrašili tekmovanja. Tako je nastopil med drugimi tudi tovariš, ki je prvič tekmoval na telovadnih tekmah pred 25. leti.

Mladina je bila prav te dni zelo zaposlena s pripravami za odhod v Brčko in na delo na Pesnici. Razen tega je bil na ta dan zaključek šolskega leta in ni bilo pričakovati, da bi se mladina mogla udeležiti peteroboja polnoštevilno. Dejstvo, da je srednješolska mladina letos že enkrat nastopala na srednješolskem peteroboju, moramo upoštevati. Prav tako tudi to, da je FD Železničar izvedel pred dobrim tednom društveno tekmovalje v peteroboju.

V jeseni se bo peteroboj ponovil in bodo vsi, ki so bili sedaj zadržani, imeli priliko se izkazati. Okrožni odbor bo stremel za tem, da ne bo nihče mogel pričeti z vajami za fizkulturni znak prej, preden ne bo tekmoval v peteroboju in tako dokazal, da je sposoben za veliko in vsestransko pripravo za znak.

Tekmovanje je potekalo brezhibno, ker je bila organizacija v rokah strokovnjakov. Peteroboj je izvrstna priprava za tekmovalje za ZREN, ki se bo začelo 1. avgusta.

Podpirajmo mladinske delovne brigade v njihovih velikih naporih za gospodarsko in kulturno izgradnjo naše domovine!

Košarka:

Pravila igre

1. Igra se začne z metom žoge v zrak, ki jo vrže sodnik med dva središnja igralca nasprotnih moštev, ki stojita v središčnem krogu, kot je določeno v 5. in 6. točki teh pravil. Ostali igralci se lahko razporedijo po igrišču kakor kdo hoče.

Čas igranja je razdeljen v dva dela, ki trajata po 20 minut (brez prekinitev). Med prvim in drugim delom je 10 minut odmora.

2. Vodje moštev morajo biti obveščeni o začetku igranja z žvižgom sodnika vsaj 3 minute poprej.

Če katero od moštev eno minuto po naslednjem žvižgu sodnika ni pripravljeno za igro, se igra začne, kot če bi bili prisotni obe moštvi in moštvo, ki ne nastopi, igro izgubi pa najsi se to pripeti na začetku prvega ali drugega dela igre, v nadaljšk, nadaljevanju ali po kakršnem koli prekinjenju igre.

Moštvo more začeti igro z najmanj 4 igralci. Če pa moštvo vsaj do 15. minute igre nima najmanj 5 igralcev, zmaga nasprotno moštvo z rezultatom 2:0, ne oziraje se na stanje košev, doseženih v tem času. Če pa do 15. minute nista popolni obe moštvi, izgubita obe igro z 0:2.

3. V prvem delu igre izbira stran igranja gostujoče moštvo. V drugem delu moštvi strani menjata.

4. Žogo se sme v katero koli smer oddati, vreči, udariti, zavaliti in se z njo igrati — v kolikor pravila ne določajo drugače.

Žogo se sme udariti z dlanjo tudi takrat, kadar jo drži nasprotnik.

V igri igralec ne sme držati žoge v rokah (v svojem sprednjem polju) nedoločeno dolgo časa.

5. Žoga se vrže v zrak v središčnem krogu (razen če je v pravih drugih določeno) v teh-le slučajih:

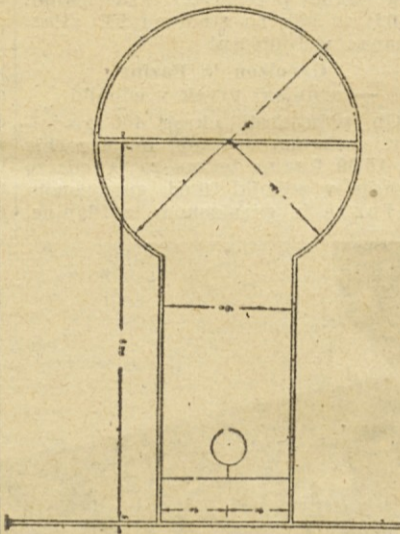
- a) na začetku vsakega polčasa in podaljška,
- b) po zadnjem prostem metu v koš, ki je bil prisojen zaradi dvojne napake,
- c) po prostem metu, ki je prisojen zaradi tehnične napake, čeprav je bil zgrešen,
- č) po prekršitvi pravil pri prostem metu po moštvi, ki izvaja ta met.

6. Žoga se meče v zrak na sledeči način:

Oba srednja igralca nasprotnih moštev stojita z obehma nogama v svoji polovici središčnega kroga, z obrazom obrnjenim proti svojemu košu. Sodnik vrže žogo navpično v zrak med oba igralca in — ko doseže žoga najvišjo točko — zažvižga. Šele sedaj jo smeta srednja igralca udariti z eno ali drugo roko.

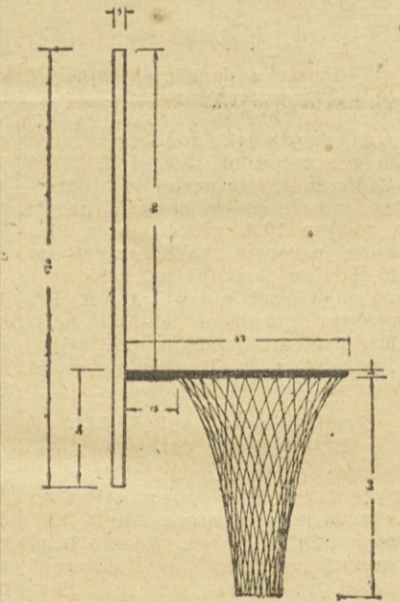
Če pa je žoga vržena tako, da se je ne more doseči iz središčnega kro-

ga in pade na tla, se meče žoga na isti način še enkrat v zrak. Srednja igralca se smeta dotakniti žoge šele takrat, ko doseže najvišjo točko (sodnik zažvižga). Prepovedano je zapuhtiti središčni krog, dokler se žoga ni dotaknil vsaj en igralca, kakor

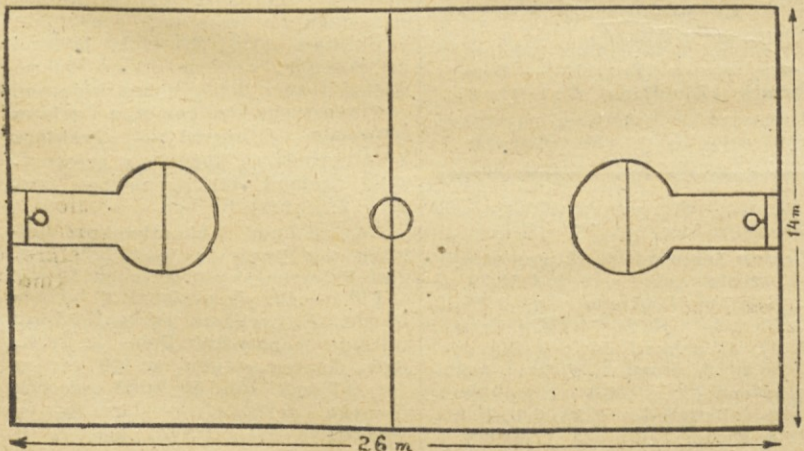

tudi poskušati, da bi jo v skoku dosegli (tehnična napaka).

Središčni igralci smejo, dokler se nahajajo v središčnem krogu, udariti žogo dvakrat z odprto dlanjo, prijeti pa jo smejo šele takrat, ko se dotakne tal, plošče, koša ali kakega od

ostalih 8 igralcev. Ob priliki meta žoge v zrak se smejo ostali igralci postaviti na katerem koli delu igrišča, vendar tako, da na noben način ne ovirajo sodnika in skakalca. (Daljše prih.)

Prvi korak v vodo

Plavanje je zruženo pri večini začetnikov z obilico težav, na katere naletijo pri učenju. Ljudje, ki se pričnejo učiti plavanja s tridesetimi leti — ako nimajo res trdne volje — običajno sredi dela obupajo nad težočami, ki bi jih morali premestiti. Pri mladini gre učenje dosti lažje, zato je potrebno, da pričnemo s plavalnim poukom že v zgodnji mladosti.

Vsak začetnik se mora najprej privaditi vode, počutiti se mora v vodi tako domačega kakor na suhem. Prilagojevanje na vodo pa je združeno z različnimi nevšečnostmi. Že takoj ob dotiku z mrzlo vodo se stisnejo žile, kar otežkoča v prvih trenutkih enakomerno dihanje. To neprijetnost odpravimo s tem, da se v vodi, ki sega do pasu, čim več gibljemo, škropimo, vadimo razne igre z ali brez žoge itd.

Druga težkoča obstoji v legi telesa v vodi, ki je bistveno drugačna od običajnega položaja človeškega telesa na suhem. Človek prebije večji del svojega življenja na suhem v pokončni drži, pri kateri nosi hrbtnica težo telesa. V vodi pa je položaj popolnoma drugačen; lega je vodoravna in hrbtnica popolnoma razbremenjena funkcija, ki jo opravlja na suhem.

Oretji faktor, ki tudi ni brez pomena, je upor vode. Voda je specifično gostejša od zraka in je torej tudi upor v vodi večji kakor v zraku. Plavalec rabi več moči za gibanje v vodi kakor na suhem. Obenem je večji tudi vodni pritisk na telo od zračnega pritiska. To vpliva zlasti na prsni koš ozir. na dihanje.

Ko se začetnik vsaj toliko navadi na te najosnovnejše spremembe, ki nastopajo pri plavanju, stopi v ospredje vprašanje: kako je mogoče, da nas voda sploh nosi, da se lahko vzdržimo na površju?

Athimedov fizikalni zakon pravi, da se telo, ki je specifično težje od vode, potopi. Človeško telo ima specifično težo 1.01—1.06, kar je odvis-

no od njegove zamaščenosti oziroma košččenosti: torej v vodi ne more plavati, ker je težje od vode. Upoštevati pa moramo tu še dejstvo, da so človeška pljuča lahko polna zraka ali pa prazna. Če vdihnemo, je količina zraka v telesu večja in človek z veliko kapaciteto pljuč, to je z veliko količino vdihnega zraka, lahko tudi popolnoma negiben leži na vodi. Tega seveda ne zmore vsak. Zanimivo pa je dejstvo, da so za tako statično plavanje s polnimi pljuči dosti bolj usposobljene ženske kot moški. Nek poskus na visoki šoli je pokazal, da je možno taklo plavanje pri moških v 64%, pri ženskah pa kar v 92%. Toda to ni važno, ker se lahko prav vsak obdrži na vodni površini z najmanjšimi gibi.

Znanje plavanja obstoji v tem, da obdrži plavalec svoje telo v plavalni legi in glavo nad vodo. Človeško telo je grajeno specifično zelo nehomogeno, kajti spodnji del telesa, zlasti noge, so precej težke in povzročajo, da telo ne more obratiti v prvotni legi, temveč zavzema najrazličnejše položaje, samo onega ne, ki je najpriladnejši za plavanje.

Iz tega sledi, da je prvi problem, ki ga mora vsak plavalec rešiti, občutek za ravnotežje, to je, plavalec se mora obdržati pri plavanju ves čas na vodi v taki legi, da pridejo usta nekaj centimetrov nad vodno površino.

Ko govorimo o plavanju kot telesni vaji, se stavlja pred nas vprašanje, kje in kako bomo vadili in učili plavanje.

Vsaka voda, pa naj bo to reka, morje ali zgrajen bazen, nam lahko služi za vežbališče. S skupnim delom si lahko tudi tam, kjer ni naravnih možnosti za gojitev plavalnega športa, uredimo vsaj skromno, vendar dovolj veliko plavalnišče za pouk začetnikov.

Kako pričnemo vaditi plavanje praktično, pa bomo spregovorili prihodnjic. **Milja F.**

Splošne smernice za trening lahkoatleta

V poletju mora lahkoatlet že doseči svojo najvišjo formo. Da jo doseže, potrebuje določeno dobo. Skakalci, tekači na kratke proge in metanci pridejo navadno hitro v formo, to je, postanejo sposobni za vrhunske rezultate. Njihove temeljne vaje so vaje za pridobitev moči in tehnike, ki jo hitro pridobijo, dočim je za pridobitev vztrajnosti potrebno več urjenja. Ni dvoma, da tekač na srednje ali na dolge proge potrebuje več časa, da je sposoben za velike uspehe, ker mora svoje telo pripraviti za velike napore. V splošnem se računa, da potrebuje tekač na kratke proge, skakalec in metalec 8 tednov, da pride v formo, dočim tekač na 400 metrov, na srednje in dolge proge, predvsem pa deseteroborec, vsaj dvakrat toliko časa, to je 16 tednov.

Prenaporno urjenje pa ima lahko težke posledice, če se izvaja pretirano, ker lahkoatlet namesto da bi napredoval, nazaduje. Tej nevarnosti so posebno podvrženi začetniki, ki v svojem stremljenju, da bi čimprej dosegli uspeh, ne znajo razdeliti pri vadbi svojih sil, jih potrošijo prehitro in namesto, da bi po preteklo določene dobe napredovali in dosegli višek sposobnosti, nenadoma popolnoma popuste. Nasprotno tem pa starejši

lahkoatletiki, ki pravilno trošijo svoje sile in poznajo zmožnosti svojega telesa, skoraj natančno vedo, kdaj bodo dosegli največjo sposobnost.

Pretreniranost so pojavi najraje in najčešče takrat, če se nekdo posveti samo eni panogi in pri tem zanemari druge, z gojitvijo katerih sposobnost v svoji panogi lahko poveča. Enostransko urjenje ene same panoge pa ne deluje kvarno samo v fizičnem pogledu, ampak tudi v psihološkem, kar se kaže v naveličanosti lahkoatleta pri izvajanju panoge, kateri se je posvetil. Da se tega občutka utrujenosti iznebi, se mora v prvi vrsti sprostiti duševno, poleg tega pa seveda tudi telesno. S tem pa še ni rečeno in ne pomeni, da mora lahkoatlet samo ležati, da se bo spočil, temveč, naj vadi še naprej — toda kako drugo fizikalno panogo, v kateri bodo morale delovati druge mišice in ki ga bo tudi duševno sprostita, to je vaditi mora tako panogo, ki ga bo veselila. Že čez nekaj dni se bo počutil sproščeneja in kmalu bo lahko začel z redno vadbo, ki ga ne bo več tako utrujala.

TUJEGA NOČEMO, SVOJEGA NE DAMO!

Lahkoatletske tekme v Beogradu

Zmagovalci in drugoplasiranci bodo odšli v Varšavo

V soboto se je začelo v Beogradu na stadionu Centralnega doma Jugoslovanske armade ob 17. uri izbirno lahkoatletsko tekmovanje, na katerem so tekmovali najboljši lahkoatletci in lahkoatletkinje iz vse Jugoslavije. Pričakovano, da bodo na tem tekmovanju doseženi izredno dobri uspehi, so se ureničila. V marsikateri točki so že prvi dan nekateri lahkoatletci in lahkoatletkinje dosegli uspehe, ki jih letos še niso dosegli. Posebno so se izkazale lahkoatletkinje iz Slovenije, ki so zmagale v vseh točkah. Med presenečenji je posebno veliko poiz Račiča na 100 m in zmaga Despota na 400 m v precej slabšem času, kot se je pričakovalo. Posebno dober uspeh je dosegel Gubijan v metu kladiva z 49,24 m, s čimer si je pridobil pravico, da tekmuje na evropskem lahkoatletskem prvenstvu v Oslu na Norveškem, ki bo 25. avgusta.

Uspehi tekmovanj so bili:

100 m: 1. Slanac (»Mladost«) 10,9, 2. Račič (»Partizan«) 11,0, 3. Turkalj (»Slavija«) 11,1, 4. Stevanovič (»Partizan«) 11,2, 5. Vanjč (»Slavija«) 11,3, 6. Podlogar (»Edinošt«) 11,4.

Račič je takoj po startu vodil do 50 m dočim so ostali sledili skoraj skupaj. V finišu je bila borba zelo ogorčena. Nenadoma se je Slanac odtrgal od ostalih in prehitel še Račiča.

Tek na 110 m čez ovire: 1. Srp (»Mladost«) 16,4, 2. Amšelj (»Sloboda«) 17,0, 3. Marčelja (»Mladost«) 17,1, 4. Markovič (»Jedinstvo«, Subotica) 18,3.

Met kopja (ženske): 1. Deržek (»Olimp«, Celje) 32,22 m, 2. Topolnik (»Železnik«, Maribor) 29,30, 3. Neferovič (»Akademikar«) 25,30, 4. Madžar (»Jedinstvo«, Subotica) 21,67. Uspeh Deržekove je letos najboljši v Jugoslaviji, dočim je bila do sedaj najboljša Topolnikova, ki je pred tedno mrvigla v Ljubljani 31,88 m.

Skok v višino (ženske): 1. Butja (»Teharje«) 138,8 cm, 2. Koledin (»Metalac«, Beograd) 135 cm, 3. Radosavljevič (»Valjevo«) 135,5 cm, 4. Dorotič (»Jedinstvo«, Subotica) 135, 5. Janackovič (»Crvena zvezda«) in Madžar (»Jedinstvo«) 130 cm. Zmaga Butjeve je vsekakor presenečljiva, ker je ona bolj tekačica kot skakalka.

Met pladiva: 1. Gubijan (»Partizan«) 49,24 m, 2. Stepišnik (»Slovenska Bistrica«) 43,19, 3. Bekov (»Ruski Krstur«) 39,21, 4. Laksar (»Osijek«) 38,73.

1500 m: 1. Stefanovič (»Partizan«) 4:10,7, 2. Magušar (»Partizan«) 4:15,2,

3. Djurić (»Slavija«) 4:17, 4. Srakar (»Krim«, Ljubljana) 4:18, 5. Pavlovič (»Partizan«) 4:19, 6. Cvetković (»Osijek«) 4:30,8. Ta točka v pogledu rezultatov ni zadovoljila pričakovanj, ker so nekateri pričakovali, da bo izboljšan rekord.

Troskok: 1. Jovičević (»Partizan«) 13,50 m, 2. Mirtrovič (»Partizan«) 13,30 m, 3. Milosavljevič (»Student«, Beograd) 13,07, 4. Urbic (»Mladost«) 12,95.

Met krogle (ženske): 1. Marinček (»Ubanik«, Ljubljana) 10,58 m, 2. Deržek (»Olimp«, Celje) 9,83, 3. Radosavljevič (»Valjevo«) 9,28, 4. Neferovič (»Akademikar«) 9,27. Uspeh Marinčkove je presenečljiv zato, ker si je šele dva dni pred tekmo v Beogradu snela z noge obvezo, ki jo je imela zaradi zlomnine.

400 m: 1. Despot (»Slavija«) 52,0, 2. Radulović (»Partizan«) 52,1, 3. Novak (»Svoboda«, Ljubljana) 53,1, 4. Bojka (»Sloboda«) 53,5, 5. Črepinšek (»Olimp«, Celje) 54,4, 6. Dasovič (»Sloboda«) 54,8.

200 m (ženke): 1. Šentjurec (»Praj«) 28,8, 2. Madžar (»Jedinstvo«, Subotica) 29,6, 3. Holc (»Akademikar«) 30,5, 4. Čanadi (»Jedinstvo«) 30,7, 5. Milanović (»Metalac«, Beograd) 31,4, 6. Acimović (»Železnik«, Beograd) 32,0. Rezultat Šentjurčeve je do sedaj najboljši v državi.

Skok ob palici: 1. Lenert (»Partizan«) 360 cm, 2. Bakov (»Ruski Krstur«) 350, 3. Djordjevič (»Železnik«, Beograd) 350 cm, 4. Dolenc (»Sloboda«) 340 cm, 5. Romelč (»Grafikar«) 330 cm, 6. Samardžić (»Partizan«) 310 cm.

DRUGI DAN TEKEM

400 m z ovirami: 1. Bognar 58,9, 2. Bulić 59,8.

200 m: 1. Slanac 23,4, 2. Turkalj 23,8.

Skok v višino: 1. Vuković 180, 2. Živković 180.

800 m: 1. Djurić 2:02,3, 2. Novak 2:02,4.

Kopje: 1. Urbic 56,09, 2. Marčelja 54,23.

Skok v daljavo: 1. Lenert 6,35, 2. Živković 6,03.

5000 m: 1. Mihalč 15:54,5, 2. Polovina 16:45,6.

Ženske: 80 m z ovirami: 1. Madžar 14,9, 2. Posinek 15,1.

Disk (ženske): 1. Neferovič 30,88, 2. Rijković 30,36.

100 m (ženske): 1. Šentjurec 14,1, 2. Butja 14,2.

Kolesarske dirke v Podutiku v spomin padlim borcem

Uspehi tekmovanja mladincev so bili:

1. Otenhajmer Ivan (FD »Tekstilac«, Zagreb) 45:41,2, 2. Krašovec Franci (FD »Gregorič«, Jesenice) 45:41,2, 3. Kosj Edvard (FD »Bratstvo«, Ljubljana) 48:04,6, 4. Gorše Jože (FD »Krim«) 48:09,2, 5. Vidmar Marjan (FD »Storžič«, Kranj), 6. Juhart Janez (FD »Storžič«, Kranj).

V glavni dirki na 6 krogov (48 km) jih je od 22 prijavljenih nastopilo 20, na cilj pa prišlo 15. Glavna borba za prvo mesto se je vodila med Poredskim (»Jedinstvom«, Zagreb) in Batom (»Lokomotiva«, Zagreb). Oba sta bila od ostalih za razred ali dva boljša in jih prehitela skoraj za vel krog. Nekaj časa jima je sicer sledil tudi Podkupec, ki pa njunega tempa ni zdržal in je moral odstopiti. Tudi Solman Usar, Rozman in Štibernik, poleg

še nekaterih, so tvorili zaključeno drugo skupino, ki je od kroga do kroga bolj in bolj zaostajala za vodčima Zagrebčanoma.

Tudi zadnjih nekaj sto metrov pred ciljem sta izza ovinka privozila Bat in Poredski skupaj. Šele v zadnjem sprintu je uspelo Poredskemu za približno eno dolžino kolesa prehiteti svojega tekmeca in zmagati.

Organizacija tekmovanja je bila zadovoljiva, le sodniškega zbora ni bilo dovolj. Tudi število tekmovalcev, posebno v turistični in mladinski skupini bi bilo lahko večje, čeprav je število društev, ki so poslali dirkače, zelo zadovoljivo. Dirkače so poslala društva: »Krim«, »Bratstvo« in »Svoboda« iz Ljubljane, »Lokomotiva«, »Tekstilac«, »Slaven« in »Gradjevinar« iz Zagreba, FD »Beograd« in »Milicionar« iz Beograda, nadalje »J. Gregorič«

Prvenstvena tekmovanja JA

S svojimi fizikturnimi prireditvami naši vojaki danes niso imeli sreče, ker jim vreme ni bilo niti najmanj naklonjeno. Po sinočnih odpovedanih plavalnih tekmah, ki bi morale biti v plavalnišču FD »Udarnika« — bile pa so odpovedane, ker pravilci niso prispeli — so bila večeraj dopoldne armijska prvenstva v odbojki in košarki ter medarmijsko nogometno prvenstvo. Vsa tekmovanja so bila na stadionu FD »Partizana« v Ljubljani.

Garnizon iz Pazina

— armijski prvak v odbojki

Ob prisotnosti okrog 400 gledalcev, večinoma vojakov, se je začela ob 15.30 finalna tekma za prvenstvo Armije v odbojki med garnizonom iz Pazina in garnizonom iz Planjine.

Prizor z današnje tekme v košarki za prvenstvo armije

Po zelo živahni in razburljivi igri je zmagal pazinski garnizon v treh setih z rezultatom 15:8, 4:15, 15:8. Najbolj zanimiv in pester je bil tretji set, v katerem je pazinski garnizon vodil z 10:1, garnizonu iz Planjine pa je uspelo razliko znižati na 10:8. Končno je boljši pazinski garnizon odločil set v svojo korist. Pri pazinskem garnizonu sta bila najboljša igralca Peršič in Maršalek, pri garnizonu iz Planjine pa se je odlikoval Gvozdič Aleksander.

Armijski prvak v košarki je ljubljanski garnizon

Tekma v košarki med ljubljanskim garnizonom in garnizonom iz Radovljice se je končala z rezultatom 30:4 košev v korist prvega. V zelo hitri in precej ostri igri je ljubljanski garnizon zaslužen dosegel naslov armijskega prvaka. Najboljši igralci ljubljanskega garnizona so bili: Trifuni, Purič in Škerlj, pri garnizonu iz Radovljice pa se je odlikoval Pavnovič. Tekmo v odbojki, kakor tudi v košarki, je vodil ljubljanski sodnik Mjloš Kosec. Po obeh tekmah je major Ljiljak Djuka v imenu armije čestital zmagovalcem in jih nagradil z okusnimi pakaloma.

Dom armije (Zagreb) — Dom armije (Ljubljana) 6:1 (4:0)

Pred samim začetkom najzanimivejše točke se je vlija ploha in je

z Jesenic »Storžič« iz Kranja, FD »Slovenjgradec« ter FD »Celje«.

Uspehi tekmovanja članov so bili: 1. Poredski (»Jedinstvo«) 1:18,23, 2. Bat Branko (»Lokomotiva«) 1:18,23, 3. Kozljica Rade (»Milicionar«) 1:28,06, 4. Šolman Josip (»Slaven«) 1:28,06,2, 5. Rozman Oskar (»Slovenjgradec«) 1:28,06,4, 6. Davidovič Drago (»Beograd«) 1:28,06,6, 7. Štibernik Franc (»Krim«) 1:28,06,8, 8. Ješč Dragiša (»Milicionar«) 1:29,00.

močno deževalo skoraj do pred konca tekme. Zaradi tega tekma, ki je privabila na igrišče okoli 800 gledalcev, ni izpolnila pričakovanj. Moštvo zagrebskega Doma armije je bilo ves čas v premoči in se je moštvo ljubljanskega Doma armije znašlo šele proti koncu igre ter, čeprav na zelo razmočenem igrišču, pokazalo, da ni toliko slabše od svojega nasprotnika, kakor bi se dalo sklepati iz rezultata. V zagrebskem moštvu sta bila najboljša igralca levo krilo Jovanović in srednji napadalec Skočić, ki sta v prvem polčasu dosegla vsak po dva gola. Takoj v začetku drugega polčasa je desno krilo doseglo peti gol za zagrebski Dom armije. Dve minuti nato pa se je nudila prva prilika ljubljanskemu

moštvu, toda ni izbrabilo 11 metrovke, ter je šele v 30. minuti drugega polčasa doseglo častni gol. Pred samim koncem igre je desna zveza gostov postavil končni rezultat 6:1.

Tekmo je dobro vodil ljubljanski sodnik Macoratti.

Pred začetkom tekme je v imenu Jugoslovanske armade pozdravil obe moštvi major Ljiljak Djuka, ki je gostom podaril okusen kip »Zmagovalca«, gosti pa so domačinom poklonili lepi šopek rož.

Kratke športne vesti

Povratek sovjetskih športnikov iz Finske. Včeraj so se vrnili iz Finske sovjetski športniki, ki so se na povabilo Finske delavske športne zveze udeležili mednarodnih fizikturnih prireditev, na katerih so sodelovali še Fini, Švedi in drugi. Vodja sovjetske delegacije Buharov je izjavil, da so sovjetski fizikturniki doživeli na Finskem izredno prijateljski in navdušen sprejem. Dosegli so tudi zelo dobre uspehe. Nogometno moštvo »Zenit« je odigralo tri tekme s finskimi moštvi in zmagalo v vseh treh s skupnim rezultatom 11:0. Sovjetski boksači so pokazali odlično formo in so večino tekem dobili s knock-outom.

Prvenstvena nogometna tekma »Torpedo« (Moskva) — »Traktor« (Stalingrad) je končala s presenetljivo zmago stalingrajskega moštva 2:1 (1:1).

Na velikem lahkoatletskem mitingu v Coventryju je 17 letni Anglež Petersen skočil v višino 1,95 m.

100 yardov je pretekel v 9,7 sekunde. Na velikem lahkoatletskem mitingu je narednik Baley iz Trinidada dosegel v teku na 100 yardov čas 9,7 sek. Čas je boljši od svetovnega rekorda, vendar Baleyu tekorekord ne bo priznan, ker ga je podpiral veter v hrbet.

Nogometno prvenstvo Slovenije

Izjemo tekme med »Olimpom« in »Rudarjem« iz Celja je bilo v nedeljo odigrano zadnje kolo nogometnega prvenstva Slovenije. Obe tekmi, in sicer v Celju med »Lendavo« in »Olimpom«, v Mariboru pa med ljubljanskim »Zelezničarjem« in »Zelezničarjem« iz Maribora, sta bili odločilne važnosti. Ves izkupiček je odnesla samo »Lendava«, medtem ko sta si »Zelezničarja« točki razdelila. Zadnja odločitev sicer še ni izrečena, ker mora disciplinski odbor rešiti protest proti verifikaciji telme obeh »Zelezničarjev« v Ljubljani. Do tedaj pa je prvenstvena tabela naslednja:

Lendava	8	6	1	1	16:11	13
Zelezničar M.	8	4	3	1	17: 8	11
Zelezničar Lj.	8	5	1	2	21:10	11
Rudar	7	1	0	6	9:16	2
Olimp	7	0	1	6	7:25	1

O nedeljških tekmah smo prejeli naslednji poročili:

»Zelezničar« Ljubljana : »Zelezničar« Maribor 2:2 (1:1)

Zadnja in odločilna tekma za nogometno prvenstvo Slovenije sta igrala v Mariboru ljubljanski in domači »Zelezničar«. Kljub obojestranskim prizadevanjem za zmago je rezultat ostal neodločen. V začetku so bili ljubljanci v premoči in so po Lev-

stiku prišli v 31. minuti v vodstvo. Dve minuti pred koncem polčasa so Mariborčani z enajstmetrovko izenačili. Po odmoru je bil najprej uspešen domači »Zelezničar«, toda kmalu nato Brodnik izenači in v 7. minuti je postavljen končni rezultat 2:2. Obe strani si še mnogo prizadevata, da bi tekmo odločili v svojo korist, vendar brez uspeha. Zadnjih 20 minut so ljubljanci v premoči, ki pa jim ne prinese zmage.

Tekmo je vodil sodnik Gvardjančič.

Zanimanje za tekmo je bilo zelo veliko. Na igrišču se je zbralo okoli 3000 gledalcev.

Lendava : Olimp 3:1 (1:0)

Danes popoldne je bila v Celju prvenstvena nogometna tekma med FD »Lendavo« in FD »Olimpom«, Celje. Zmagala je »Lendava« s 3:1 (1:0). Za »Lendavo« je zabil dva gola Krčmar in enega Simonka, za »Olimp« pa Čater. Tekmo je sodil dobro in objektivno Ehrlich. Potek je bil normalen. »Lendava« je zmagala zaslužno. Obe moštvi sta predvedli lepo in zanimivo tehnično igro. »Lendava« je bila v rahli premoči. Gledalcev je bilo 600.

Moštvo FD »Lendave«, ki je zmagalo v nogometnem prvenstvu Slovenije

Uspeh »Hajduka« v Sofiji

Sofija, 7. julija.

Danes so v Bolgariji v vseh mestih praznovali fizikturni dan. Največja proslava je bila v Sofiji. Prazniku bolgarskih fizikturnikov so prisostvovala jugoslovanska, romunska in bolgarska reprezentanca, ki bodo 9., 10. in 11. t. m. skupaj z bolgarsko reprezentanco tekmovala za balkansko prvenstvo v telovadbi in streljanju.

V okviru fizikturnih prireditev v prestolnici Sofije je bila odigrana tudi nogometna tekma med splitkim »Hajdukom« in reprezentanco Sofije. Tekmi je prisostvovalo 20.000 gledalcev. Splitški »Hajduk« je ponovno z uspehom reprezentiral jugoslovanski nogomet. Dosegel je neodločen rezultat 1:1, kar je na tujem terenu velik uspeh. Sofijsko občinstvo je bilo zelo zadovoljno z igro »Hajduka« in ga je ob koncu tekme navdušeno pozdravljalo.

Fizikturniki Sofije so moštvo »Hajduka« priredili svečan sprejem.

Nogometno prvenstvo Hrvatske

Zagreb, 7. julija.

Danes sta se v 8. kolu nogometnega prvenstva srečala reflektanta za 2. in 3. mesto v Hrvatski ligi. Po neodločenem rezultatu prvega polčasa 0:0 je nastal edinstven preobrat v 2. polčasu, v katerem je zagrebška »Lokomotiva« premagala varaždinskega »Tekstilca« s 7:0. V tem polčasu je »Lokomotiva« igrala kot nikoli doslej in je dobe-

sedno pregazila svojega nasprotnika. Drugo presenečenje v 8. kolu hrvatske lige je priredilo na domačih tleh sušaško »Jedinstvo«, ki je z zagrebškim »Metalcem« igralo neodločno 0:0.

Fizikturni dan v Celju

Fizikturni dan bo v Celju 14. julija. Od 6. ure zjutraj dalje tekme v peteroboju, ob 9. uri skušnja za javni nastop, ob 10.30 fizikturna parada in ob 16. javni nastop. Po javnem nastopu bo na Glaziji do odhoda vlakov ljudsko rajanje. Na fizikturnem dnevu bodo sodelovala vsa fizikturna društva, kakor tudi godbe s fizikturnega okrožja Celje.

V soboto zvečer 13. julija ob 20.30 bo na Glaziji telovadna akademija s sodelovanjem fizikturnih društev iz Črnege revirja.

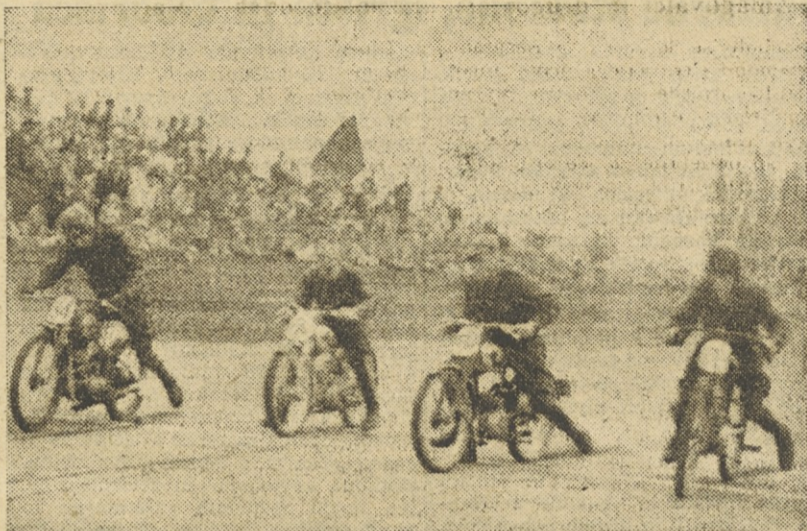
Odbojka v celjskem okrožju

Celje, 7. julija.

Danes je bilo odigrano prvenstvo celjskega okrožja v odbojki. Prvo mesto in naslov prvaka si je priboril »Olimp«, ki je zmagal nad FD »Celjem«, »St. Pavlom« in »Petrovcami«, proti vsem z enakim rezultatom 2:0. Drugo mesto je zasedel FD »Celje«, tretje »St. Pavel«, četrto »Petrovče«.

Naša dolžnost je, zainteresirati in pritegniti vse ljudstvo v tekmovanje za FZ!

Motorne dirke v Ljubljani

Start turnir motorjev do 125 ccm

Na stadionu FD »Zelezničarja« v Šiški so bile danes po večletnem presledku prve motorne dirke na dirkališču v Ljubljani, ki jih je priredila motosekcija FD »Zelezničarja«. Zanimanje zanje je bilo ogromno. Čeprav se je pred pričetkom dirk večkrat vtil dež, se je vendar na stadionu zbralo okoli 3500 ljudi, kar je dokaz, da ima motoristika najboljše pogoje za uspešen razvoj. Tako veliko število gledalcev pri nas le redko vidimo pri fizikturnih in športnih prireditvah, zato moramo paziti na to, da bomo z organizacijskimi izpopolnitvami privabili na naša grišča vse tiste, ki se zanimajo za fizikturni pokret.

Tudi med dirkači je bilo za današnje dirke veliko zanimanje. Poleg številnih ljubljancev se je prijavilo k dirkam močno zastopstvo Zagrebčanov, prišli pa so tudi gostje z Reke in iz Trsta. Udeležba je bila prav zadovoljiva, konkurenca pa izredno huda.

V vseh djscijlinah so se dirkači do zadnjega vztrajno borili za vsako mesto, najhujša pa je bila borba v kategoriji športnih motorjev do 500 ccm, kjer sta med drugimi merila svoje sposobnosti velika rivala ljubljancan Mrak Vinko in Zagrebčan Jerko Babič. Med najsrdečjšo borbo za prvo mesto sta v petem krogu po nesreči padla, pri čemer si je Babič ogrebel kožo na obrazu, Mrak pa je ostal nepoškodovan.

Najboljši uspehi v posameznih skupinah so bili:

Turnj motorji do 125 ccm (pet krogov, dožina kroga 450 m): 1. Širca Danilo, Puch 125 ccm (FD »Metalac«, Zagreb) 2.38,8; 2. Jemec Stane, DKW 100 ccm (FD »Zelezničar«, Ljubljana) 2.39,2; 3. Šimenc Hinko, DKW 97 ccm (Zel.) 2.43 min.

Športni motorji do 350 ccm (6 krogov): 1. Metz Veljko, Japp 350 ccm (»Metalac«) 2.37,8; 2. Jakšič Ivan, Japp 250 ccm (»Metalac«) 2.46,6; 3. Fantini Valter, Arjel 350 ccm (Zel.) 2.59 min.

Turni motorji do 200 ccm (6 krogov): 1. Podberšček Drago, Puch 200 ccm (Zel.) 3.01,4; 2. Širca Danilo, Puch 125 ccm (»Metalac«) 3.14,8; 3. Jemec Stane, DKW 100 ccm (Zel.) 3.15 min.

Športni motorji do 500 ccm (6 krogov): 1. Metz Veljko, Japp 350 ccm (»Metalac«); 2. Smolčić Ivan, Japp 500 ccm (»Metalac«); 3. De Marchi Attilio, Rugge 500 ccm (Trst). Najboljši krog dneva sta prevozila Mrak in Babič v času 23.2 sek. Povprečna brzina 69.827 km.

Turni motorji do 250 ccm (6 krogov): 1. Puhar Franc, Puch 250 ccm (Zel.) 3.11; 2. Jakšič Anton, Puch 250 ccm (»Metalac«) 3.23,8; 3. Mrak

Slavko, Puch 250 ccm (Zel.) 3.59 min.

Športni motorji do 250 ccm (6 krogov): 1. Jakšič Ivan, Japp 250 ccm (»Metalac«) 2.48; 2. Jakšič Anton, Puch 250 ccm (»Metalac«) 2.56; 3. Puhar Franc BMW 240 ccm (Zel.) 2.60. Jakšič Ivan je vozil najboljši krog 27 sek., Puhar pa 28 sek.

Športni motorji do 1000 ccm (6 krogov): 1. Metz Veljko, Japp 350 ccm (»Metalac«) 2.36,6; 2. Smolčić Ivan, Japp 500 ccm (»Metalac«) 2.45,6; 3. Jakšič Ivan, Japp 250 ccm (»Metalac«) 3.00.

Motorji s prikolicami (6 krogov): Vozil je samo Miklavčič Ivo s spremljevalcem Slugo Ivom na motorju Japp 1000 ccm. Za prvo sta potrebovala 2.46 min. Najboljši krog sta prevozila v 27 sek.

Zvečer je bil v restavraciji Slamih sestanek dirkačev, kjer so bili razglašeni rezultati in razdeljene nagrade.

Ocenjevalna vožnja celjskih motoristov

FD »Olimp« je priredil danes ocenjevalno vožnjo za motocikliste. Tekmovali so v štirih kategorijah, in sicer do 125 ccm, do 250, nad 250 in s prikolicami. Vožnje se je udeležilo 43 vozačev društev FD »Olimp«, FD »Maribor«, »Laško« in »Konjice«. Začetek tekme je bil ob 9., start in cilj je bil pri kolodvoru.

Rezultati so naslednji:

Kategorija do 125 ccm: 1. Hvalec Mirko (FD »Olimp«), 2. Svetel Ervin, najmlajši udeleženec tekme, star 9 let, 3. Vrusting Vili (FD »Olimp«). Dopustna brzina je bila 30 km na uro.

Kategorija do 250 ccm: 1. Kuder Alojz (FD »Olimp«), 2. Dolinar Jože (FD »Olimp«), 3. Pašnik Franc (»Laško«). Dopustna brzina 40 km na uro.

Kategorija nad 250 ccm: 1. Letnik Anton (»Olimp«), 2. Mažera Ludvik (FD »Maribor«), 3. Germovšek Stefan (»Maribor«). Dopustna brzina 50 km na uro.

Prikolice: 1. Kovačič Lavo (FD »Maribor«), 2. Šalamun Karel (FD »Maribor«), 3. Druškovič Ivan (FD »Olimp«).

Najboljši čas dneva je dosegel Letnik Anton (FD »Olimp«).

KRATKE VESTI

Fizikturni danar je po odločbi ministrstva za narodno zdravje v Zagrebu uveden od 30. junija na vsotopnice pri vseh športnih prireditvah. S tem denarjem bodo gradili grišča, domove, in nabavljali rekvizite.

V ZSSR imajo sindikati lastne fiz-kulturne stadione, igrišča in taborišča

Fizkulturalna društva sindikatov v Sovjetski zvezi imajo veliko število stadionov, igrišč in taborišč.

Pred vojno je bilo v ZSSR okoli 3000 sindikalnih stadionov za nogomet, igrišč za lahko atletiko, košarko, odbojko in tenis. V mestih je bilo več sto dvoran za telovadbo in plavalnih bazenov. Zgrajeno je bilo več desetisoč sportnih igrišč pri tovarnah, v zdraviliščih in letoviščih.

Sindikalna fizkulturalna društva so imela pred vojno v planinah Kavkaza, Gruzije, Severne Osetije in Kazakstana 34 planinskih postojank. V njih so se vzgajali tisoči alpinistov.

Nemški osvajalci so prizadejali ogromno škodo sindikalnim fizkulturalnim društvom. Nacisti so uničili športna igrišča in stadione v Ukrajini, Beli Rusiji in drugih pokrajinah.

Vsevezni centralni svet sindikatov (VCSPS) je odobril kredit ene milijarde rubljev za izgradnjo in popravilo stadionov, sportnih dvoran, bazenov itd. Sedaj so začeli obnavljati porušeni stadion tovarne traktorjev »Stalin«. Dokončujejo obnovo velikega stadiona pri Djeppetrovsku, ki bo eden največjih v Ukrajini. Njegove tribune bodo lahko sprejele 30 tisoč gledalcev. V Harkovu obnavlja Dom fizkulturalnikov, v Odesi pa

stadion, ki pripada sindikatu delavcev živilske industrije. V Kijevu gradijo stadion za vodne športe. V Leningradu so lani končali obnovo največjega pokritega plavalnega bazena v Sovjetski zvezi, ki pripada Vseveznemu centralnemu svetu sindikatov. Obnovljen je najmočnejši jahtni klub v državi v Leningradu, ki tudi pripada Vseveznemu centralnemu svetu sindikatov.

V času nove petletke je Vsevezni centralni svet sindikatov predvidel izgradnjo 190 stadionov, 67 sportnih dvoran, čez 100 stadionov za vodne športe itd. V Moskvi bo po vzoru rimskega amfiteatra zgrajena velika palača za težko atletiko. Istočasno gradijo v Moskvi dva velika stadiona kovinarjev in železničarjev. Na novih stadionih »Metalurg« in »Lokomotiva«, gradijo tribune za 20 tisoč gledalcev, plavalne bazene, dvorane za telovadbo, prostore za boks, teniška igrišča itd. V glavnem mestu Letonske, Rigi, gradijo sindikalni jahtni klub. V vzhodnih delih ZSSR — na Uralu in v Sibiriji je tudi predvidena izgradnja stadiona in sportnih stavb. V delavski naselbini sverdlenskega kovinarskega velikana »Uralmaš« popravljajo in dokončujejo za delavce težke industrije stadion društva »Avangard«.

FIZKULTURA V ČESKOSLOVASKI

Velik napredek lahke atletike po vojni

Po vojni je postala lahka atletika v Čehoslovaški med najpriljubljenejšimi fizkulturalnimi panogami. Zanimivo je zlasti to, da se ustanovljajo številne družine lahkoatletov v zadnjem času zlasti na deželi, tako da jih je sedaj samo na Češkem in Moravskem 239, od tega odpade največ na Srednječeško župo, ki ima 98 družin.

Največje težave povzročajo lahkoatletom tekališča in stadioni, ki jih zaradi tako velikega napredka seveda primanjkuje ne samo na deželi, ampak celo v Pragi. Povsod je sicer dovolj igrišč, ki pa so urejena skoraj izključno samo za igranje nogometa, dočim tekališč ni.

Vzporedno s širjenjem lahke atletike dosegajo čehoslovaški lahkoatleti tudi zelo velike uspehe. Največji njihov uspeh je gotovo zmaga v hoji nad Švedo, pri čemer je njihov najboljši Palšán celo izboljšal nekatere svetovne rekorde. Zelo dober je nadalje skakalec v višino Hausenblas, ki je pred kratkim preskočil 195 cm, kar je eden najboljših rezultatov na svetu. Poleg nje imajo v CSR še 6 skakalcev, ki so letos že preskočili 180 cm ali še več. Tretji najboljši tekmovalac je tekač na dolge proge Zátópek, ki je pretekel 5 km v času 16:36,6, kar je tudi eden najboljših rezultatov na svetu. Za bivšega svetovnega rekorderja v metu krogla Doudo sicer še nimajo enakovrednega namestnika, najboljši Kalina pa je vrgel kroglo letos 14,66 m. Že izpred vojne nam znani Šalé je najboljši na 800 m v času 1:55,7. Od sprinterjev polgajo največ na Davida, ki je zaenkrat tekkel na 100 metrov samo 10,9, vendar pričakujejo od njega 10,5. Progo 200 m pa je pretekel v času 22,0.

Od žensk je najhitrejša Pišova, ki teče 100 m v 13,0 sek. V krogli pa je najboljša Komárkova, ki je

v juniju z 11,30 postavila nov čehoslovaški rekord.

Tekme v telovadbi v Pragi

Na stadionu v Strahovu so v nedeljo 23. junija tekmovali telovadci COS, ki spadajo v srednji in nižji oddelek. Splošne tekme se izvajajo sedaj po novem sporedu v osmero do dvanajsteroboju, ki obsegata en tek, skok in met in vaje na treh ali 4 orodjih, v preskokih v prosti vaji, po možnosti tudi v plezanju, redovnih vajah in v plavanju. Ker je bilo to po osvoboditvi prvo množično tekmovalje v telovadbi, je bil spored tekem zmanjšan na minimum. Tekme so bile razpisane pol leta pred določenim dnem tekem. Pred tekmi je bil predpisan in tudi v resnici izveden zdravniški pregled. Tekmovalci pa so se morali izkazati, da so pred to tekmo vsaj minimalno vadili. Tekmovalo je 153 tekmovalcev, katerim je sodilo 80 sodnikov.

Uspehi tekmovalcev so bili: 1. Karel Hlavka (Hloubetín) 90,3 točke od 100 dosegljivih, 2. Jaroslav Šefel (Karlín) 89,9, 3. Josef Holend (Praga I.) 89,4.

Vrstni red društev: 1. Karlín I 370,1 točk od 430 dosegljivih, 2. Praga I. 330,3, 3. Liben 327,2.

V nižjem oddelku pa je bil uspeh naslednji:

1. Karlín 327,9 točk od 350 do 80 dosegljivih.

2. Antonín Havliček (Karlín I.) 76,8.

3. Ota Vird (Karlín I.) 76,2.

Vrstni red društev v nižjem oddelku:

1. Karlín 327,9 točk od 350 dosegljivih.

2. Mělník-Pšovka 311,2.

3. Lysá na Labi 306,0.

Wimbledonski turnir je zaključen

Po presledku sedmih let se je v ponedeljek 24. junija začel v Wimbledonu teniški turnir, ki so se ga udeležili skoraj vsi najboljši igralci na svetu. Zastopanih je bilo 25 držav. Na velikem teniškem stadionu, ki ima 16 travnatih igrišč, je tekmovalo v igrah posamezno 128 igralcev in 64 igralk. Moških in mešanih parov, ki so se borili za prvenstvo, je bilo po 64, ženskih parov pa 32. Igralci so bili razdeljeni v osem skupin, katerih vsako je vodil po oceni strokovnjakov najboljši igralec. Jugoslovana Mitić in Pnuček sta bila vsak vodja svoje skupine. Jugoslavijo so zastopali v

V parih sta Jugoslavijo zastopala Mitić in Palada. V prvem kolu sta naša reprezentanta odpravila Angleža Barneta in Younga v treh setih 6:2, 6:2, 8:6. Drugi njun nasprotnik sta bila Angleža Carter in Kingsley, ki sta morala kloniti v treh setih z rezultatom 6:1, 6:3, 6:1. V tretjem kolu sta Mitić in Palada premagala čehoslovaški par Časka-Drobny v petih setih 2:6, 9:7, 7:5, 3:6, 6:4. V četrtem kolu sta Jugoslovana premagala Angleža Batts in Howella 6:3, 6:3, 6:2, s čimer sta se plasirala v polfinale. Tu sta naletela na najmočnejši avstralski par Geoffrey Brown-Dinny Pails in izgubila igro v treh setih 6:2, 6:4, 6:3.

Udeležbo Jugoslavije v četrtfinalu posameznih iger in v polfinalu v parih lahko smatramo za pravi dober uspeh, kajti konkurenca v Wimbledonu je bila ne samo številna, ampak tudi po kvaliteti igralcev izredno visoka.

Zmagovalci v Wimbledonu

Zmagovalci v posameznih disciplinah na wimbledonskem turnirju so:

V igrah posamezno Francoz Petra z zmago nad Avstralcem Geoffrey Brownom 6:2, 6:4, 7:9, 5:7, 6:4.

Finale ženskega singla je končal z zmago Američanke Betz, ki je premagala Američanko Brough s 6:2, 6:4.

V moškem dublu sta premagala Američana Tommy Brown in Jack Kramer avstralsko dvojico Dinny Pails-Geoffrey Brown po ogorčenem borbi s 6:4, 6:4, 6:2.

V ženskem dublu sta zmagali Američanki Brough in Osborne nad Američankama Betz in Heart s 6:3, 2:6, 6:3.

V soboto zvečer je bil kot zadnji odigran finale v mešanem dublu. Zmagala je ameriška dvojica T. Brown—L. Brough nad dvojico G. Brown (Avstralija) — Bandy (Zedin. drž.) s 6:4, 6:4.

Francoz Yvon Petra, letošnji zmagovalec wimbledonskega teniškega turnirja.

Igrah posamezno Pnuček, Mitić, Palada in Laszlo, par pa sta tvorila Mitić in Palada.

Uspehi Jugoslovanov na turnirju V prvem kolu so zmagali trije Jugoslovani, le Laszlo je izpadel iz nadaljnega tekmovanja. Pnuček je premagal Tucketta (Anglija) 6:2, 6:2, 6:3, Mitić Američana Wilkonsona 6:1, 6:2, 6:0, Palada Egarja (Irska) 6:0, 6:3, 6:4, Laszlo pa je izgubil partijo z Jackom Motramom (Anglija) 2:6, 1:6, 1:6.

V drugem kolu sta Pnuček in Mitić premagala vsak svojega nasprotnika, Palada pa je moral kloniti pred zmagovalcem v Wimbledonu Petro. Pnuček je z lahkoto porazil Danca Ibsena 6:1, 6:3, 6:0, Mitić pa Angleža Mac Phaila 2:6, 6:3, 6:0, 6:2. Palada je s Petro izgubil v treh setih z rezultatom 7:9, 4:6, 0:6.

V tretjem kolu je Pnuček premagal Čehoslovaka Vrbo z rezultatom 6:3, 6:0, 5:7, 6:3. Mitić je imel za nasprotnika Francoza Goundeta in ga premagal v treh setih 6:2, 6:2, 6:4.

V četrtem kolu je Mitić na splošno presenečenje izgubil proti Francozu Pelizzu. Igra se je končala 7:9, 3:6, 7:5, 6:4, 6:2. Pnuček je v tem kolu premagal Van Swola (Holandija) 6:1, 6:2, 6:2.

V nadaljnjem tekmovanju je izpadel tudi Pnuček. Imel je za nasprotnika juniorskega prvaka Amerike Toma Browna, kateremu je podlegel v treh setih 6:2, 8:6, 6:4. Tako se je polfinale in finale v igrah posamezno odigral brez udeležbe Jugoslovanov.

Šved Erik Johansson je vrgel kroglo 17.07 m

Na lahkoatletskem tekmovanju v Malmö je Šved Erik Johansson vrgel kroglo 17.07 m, kladivo pa 56.79 cm. Oba rezultata sta do sedaj za letošnjo sezono najboljša na svetu. Posebno dober je rezultat v metu krogla, ki je samo za 33 cm slabši od Torranceovega svetovnega rekorda.

Na evropsko prvenstvo v lahki atletiki v Oslo

bodo Čehoslovaki poslali 12 do 15 tekmovalcev in dve tekmovalki, poteg tega pa še dva vodnika in enega delegata na kongres IAAF (Mednarodna lahkoatletična federacija), ki bo ob istem času v Oslu. Poslani bodo torej samo tisti, ki bodo dosegli od Čehoslovaške atletske zveze predpisane minimalne uspehe.

Olimpijske igre

leta 1952. v Mineapolisu

Vele mesto Mineapolis v Združenih državah Severne Amerike se poteguje za organiziranje XV. olimpijskih iger in je poslalo po vsem svetu že tudi okusne prospekte s slikami stadiona, v katerem bi bile igre, in slike drugih naprav.

Semifinalni turnir za državno prvenstvo v Ljubljani

Prihodnjo nedeljo, 14. t. m. se pričeta v Ljubljani oziroma v Beogradu oba semifinalna turnirja za državno prvenstvo. Jugoslovanski šahovski svet je z letošnjim letom uvedel nov, boljši način tekmovalstva za naslov državnega prvaka. Medtem ko so v predprilski Jugoslaviji igrali za naslov prvaka na vsakoletnem turnirju enostavno vsi mojstri, ne glede na njihovo trenutno moč, predvideva novi način za mojstre znatno težjo borbo, obenem pa daje nadarjenim amaterjem mnogo več možnosti, da se v borbi z mojstri hitro uveljavijo. Pred finalnim turnirjem, ki naj zbere res samo najmočnejše igralce, se igra dva semifinala, eden za zapadno, drugi za vzhodno polovico države. V semifinalih igrajo vsi mojstri, poleg njih pa najmočnejši amaterji, ki so se kvalificirali na prvenstvenih turnirjih svojih federalnih edinic. Le oni, ki dosežejo v semifinalu vsaj 50% možnih točk, dobe pravico udeležbe na finalnem prvenstvenem turnirju. Neposredno pravico vstopa v finale imajo samo velemojstri dr. Vidmar, Pirc in Kostić ter državni prvaki za l. 1945 dr. Trifunović. V vzhodnem semifinalu igrajo mojstri in amaterji iz Srbije, Vojvodine, Makedonije in Črne gore, v zapadnem pa iz Slovenije, Hrvaške in

Bosne-Hercegovine. Poleg tega pošlje v oba semifinala svoje zastopnike še Jugoslovanska armija.

V semifinalu v Ljubljani imajo pravico udeležbe naslednji: mojstri Lešnik, Preinfalk, Puc, inž. Vidmar ml. (Slovenija), V. Vuković, Filipčić, dr. Kalabar, Rabar, Šubarić (Hrvaška); amaterji Germek, Omladič, Longer (Slovenija), inž. Tekavčič, Horvat, Bajer (Hrvaška), Meštrovic, Kozomara (Bosna-Hercegovina); končno trije zastopniki Jugoslovanske armije. Rezervi sta V. Slokan (Slovenija) in dr. Licul (Hrvaška).

Ljubljanski turnir naj bi torej imel 20 udeležencev, vendar je pričakovati, da ne bodo mogli vsi upravičenci sodelovati. Udeležba večine mojstrov pa je zagotovljena, tako da bo turnir na vsak način zelo zanimiv. — Pričakovati je, da se bodo za finale kvalificirali vsi mojstri, morda z izjemo dr. Kalazelo težko stališče, da si pribore dostop do finala, saj bosta za 50% »prostita« potem samo še eno ali dve mesti. Za primer, da internacionalni mojster V. Vuković ne bo igral v turnirju, sta najresnejša favorita za prvo mesto prvaki Ljubljane inž. Vidmar ml. in prvak Hrvaške Rabar, ki sta v zadnjem času v posebno dobri formi.

Radio match ZSSR - Anglija

V dneh 19.—22. junija je bil odigran dvokrožni radijski match med reprezentancama ZSSR in Anglije. Borba se je vršila na 12 deskah, od katerih so na zadnjih dveh igrala najmočnejše ženske predstavnice obeh držav. Match je končal s pričakovano visoko zmago ZSSR 18:6. V prvem kolu je bil rezultat 9½:2½, v drugem pa 8½:3½. Posamezni rezultati so bili naslednji:

1. Botvinnik 1, 0 — Alexander 0, 1
2. Keres ½, 1 — Klein ½, 0
3. Smislov 1, 1 — König 0, 0
4. Boleslavski ½, ½ — Golombek ½, ½
5. Flohr 1, ½ — Fairhurst 0, ½
6. Kotov 1, 1 — List 0, 0
7. Bronštajn 0, 1 — Winter 1, 0
8. Bondarevski 1, 1 — Aitken 0, 0
9. Liliental 1, ½ — Wood 0, ½
10. Ragozin ½, 0 — Abrahams ½, 1
11. Bjelova 1, 1 — Tranmer 0, 0
12. Rudenkova 1, 1 — Bruce 0, 0

Proti najmočnejši šahovski reprezentanci na svetu, ki jo tvorijo sovjetski šahisti, niso seveda Angleži že od vsega začetka imeli nobenih izgledov na več nego časten poraz. Da so dosegli 25% možnih točk, je torej že kar uspeh, zlasti, če upoštevamo, da je lani sovjetska reprezentanca v radio-matchu odpravila svojega glavnega tekmeča, Zedinjene države, s še višjim procentom, 15½:4½. Sovjetski listi poročajo, da so se Angleži za match očitno dobro teoretsko pripravili in so dali močan odpor. Zlasti je presenetilo, da je uspejo angleškemu prvaku Alexandru doseči celo točko proti sovjetskemu prvaku Botvinniku, najresnejšemu kandidatu za naslov svetovnega prvaka. Obe partiji med prvakoma sta bili po časopisnih poročilih posebno zanimivi. V prvi je Alexander kot črni v Nimcovičel obrambi sledil nekaj časa toku partije Botvinnik-Capablanca iz holandskega veleturnirja l. 1938. Potem je Alexander izbral novo nadaljevanje, s katerim je mislil priti v prednost. Botvinnik pa je odgovoril z žrtvijo kmeta, podvzel napad na kraljevo krilo in zmagal v sijajnem slogu. V drugi partiji je Alexander v španski partiji kot beli tudi zalgal novost. Botvinnik je v 21. potezi napravil napako, zaradi katere je prišel v izgubljen položaj ter je partijo po prekinitvi v 41. potezi predal, ne da bi igro nadaljeval. Velemojster Smislov je s posebno dobro igro dobil obe točki proti bivšemu jugoslovanskemu mojstru Königmu, ki igra sedaj kar na 3. deski v angleški reprezentanci! Tudi Kotov in Bondarevski sta sigurno dobila vse točke. 22 letni prvak Moskeve Bronštajn pa je bil v prvi partiji nekoliko nesiguren in je že po 26. potezi podlegel Winterju. V drugi partiji je z odlično igro izsilil zmago. — V prvem kolu so imeli sovjetski igralci na neparnih deskah bele, v drugem pa črne figure.

Match je bil tudi iz organizatornega stališča pomemben in zanimiv. Vsako napravljeno potezo je bilo treba posebej z radiogramom javiti nasprotniku. Tako sta obe reprezentanci v 4 dneh matcha izmenjali med Moskvo in Londonom kar 3000 radiogramov s skupno 21.000 besedami! V Moskvi je bila zato radiooddajna postaja postavljena kar poleg dvorane, v kateri so igrali sovjetski reprezentanti. Vsak sovjetski igralec je imel svojega sekundanta, ki je skrbel za takojšnji spre-

jem in oddajo radiogramov. Zanimanje občinstva v Moskvi je bilo ogromno in je tekmi v sovjetski prestolnici prisostvovalo več tisoč gledalcev, med njimi visoki predstavniki oblasti. Za igralce v reprezentanci je predstavljala tekma tudi velik fizičen napor. Igralo se je namreč nepretrgoma 12 ur, od 13. do 1. moskovskega časa.

Prekinjene partije so se nato nadaljevale naslednjega dne od 13. dalje. Seveda je večina časa odpadlo na radijski prenos potez. Ta čas ni bil vstet v čas za razmišljanje.

Iz matcha je naslednja partija, igrana v 1. kolu na 6. deski.

Caro-Kann.

Beli: List Črni: Kotov

1. e2—e4, c7—c6, 2. d2—d4, d7—d5, 3. e4:d5, c6:d5, 4. c2—c4, (Znano ostro nadaljevanje, ki ga je uvedel sovjetski mojster Panov.) 4... Sg8—f6, 5. Sb1—c3, e7—e6, 6. Sg1—f3, Lf8—e7, 7. Lf1—d3, (Druga možnost za belega je tu 8. Lg5, nato pa c5 in na Sc6, Lb5.) 7... 0—0, 8. 0—0, d5:c4, (S to in z naslednjimi potezami črni na zanimiv način popolnoma izenači igro.)

9. Ld3:c4, Sb8—d7, 10. Dd1—e2, Sd7—b6, 11. Lc4—b3, Sb6—d5, 12. Tf1—e1,

(Bolje je pač Lg5 in nato Sd5: z enako igro. Sedaj pa črni ugodno razvije svojega damskega lovca.)

12... b7—b6, 13. Sf3—e5, Lc8—b7, 14. Lc1—g5, Sd5:c3, 15. b2:c3, Sf6—e4!

(Z ozirom na slabo točko c3 forsira črni zamenjavo figur in igra na ugodnejšo končnico.)

16. Lg5:e7, Dd8:e7, 17. Lb3—c2, Se4—f6, 18. Ta1—d1?

(Trdnjava bi bolje stala na c-h-niji.)

18... Ta8—c8, 19. Td1—d3, Lb7—e4!

(S tem črni zelo enostavno prepreči vse napadalne načrte belega. Napačno bi bilo namesto tega La6, 20. c4, Lc4:, 21. Sc4:, Tc4:, 22. Lb3, Tcc8, 23. d5!, pa dobi beli kmeta nazaj in z lahkoto doseže remi.)

20. Td3—h3, Le4:c2, 21. De2:c2, Tf8—d8, 22. Se5—g4, g7—g6!, 23. Sg4:f6+, De7:f6,

(Beli napad se je razblinil, slabost na c3 pa je ostala.)

24. Dc2—b3, Td8—d5, 25. Th3—c3, Df6—f4, 26. g2—g3, Df4—c7, 27. Te1—d1, Dc7—c4, 28. Td1—b1, Td5—a5, 29. Db3:c4, Te8:c4, 30. Tb1—b2, Ta5—a3, 31. Tb2—c2, b6—b5, 32. d4—d5?,

(Beli je stal res slabo, toda ta žrtev kmeta ni bila še prav nič potrebna. Po enostavni čakajoči potezi Kf1 bi bil imel črni mnogo težje delo, saj ne gre nato niti b4, 33. cb4!; niti a5, 33. Tb2. — Sedaj pa črni hitro izgubi.)

32... e6:d5, 33. Tc2—d2, Te4—cc5, 34. Te3—e7, Te5:c3, 35. Td2:d5, Ta3:a2, 36. Td5—d8+, Kg8—c5, 34. Te3—e7, Te5:c3, 35. Td2:a7, Ta2:f2, 39. Ta7—b7, Tf2—f1+, 40. Kg1—g2, Tf3—f2+, 41. Kg2—h3, Tf1—h1, 42. g3—g4, Th1:h2+, 43. Kh3—g3, Th2—g2+, 44. Kg3—h3, Tg2—g1, 45. Te7—e4, Tg1—b1, 46. Kh3—g3, Tf2—f6, 47. Te4—c4, Tb1—b3+, 48. Kg3—g2, Tf6—c6, 49. Td4—d2, Tb3—b4, 50. Kg2—h3, Te6—c3+, 51. Kh3—h2, Tc3—f3, 52. Td2—g2, Tf3—f4, 53. Kh2—h3, h7—h5!, 54. g4:h5, Tf4—h4+, beil se vda.

Brzoturnirski teden

Šahovski odbor Slovenije (ŠOS) je organiziral v času od 9. do 16. junija svojevrstno množično prireditve: brzoturnirski teden. ŠOS je po časopisih pozval vse šahovske sekcije, krožke in društva v Sloveniji, da v teku tedna prirede za svoje člane brzoturnirje in nato javijo ŠOS-u rezultate. Vso tehnično izvedbo so imeli krožki in sekcije sami, ŠOS je dal samo splošna navodila. Zamisel je odlično uspela in pomeni izvedba brzoturnirskega tedna lep organizatorni uspeh. Po doslej došlih prijavah je bilo širom Slovenije odigranih v brzoturnirskem tednu 35 brzoturnirjev s 534 udeleženci! Poleg tega je ZMS po svojih šahovskih sekcijah prav tako priredila brzoturnirje. Samo v Ljubljani se jih je udeležilo okrog 150 mladincev. Brzoturnirski tedni bodo po tem uspelem začetku lahko ostali stalno na programu prirediteljev ŠOS, pa bo gotovo mogoče število udeležencev prihodnjic še znatno pomnožiti. — V naslednjem podajamo pregled sekcij in krožkov, ki so se udeležili prireditve brzoturnirskega tedna, ter število udeležencev posameznih turnirjev.

1. podr. ESZDNJ Okraj Ljubljana-okolica	7
2. podr. ESZDNJ Tobačna tovarna Ljubljana	11
3. podr. ESZDNJ TPD Ljublj.	9
4. podr. ESZDNJ E. C. Z. Lj.	13
5. podr. ESZDNJ Hribernik-št. Vid Ljubljana	9
6. podr. ESZDNJ Tekstilna industrija Maribor	11
7. podr. ESZDNJ P. T. T. Celje	14
8. ZPPDNJ Celje	16
9. Ljudska prosveta Domžale	12
10. Ljudska prosveta Jesenice	28

11. Ljud. pr. Jesenice-Javornik	14
12. Ljud. pr. Jesenice-Hrušica	11
13. Ljudska prosveta Majšperk	11
14. OF četrt Šiška Ljubljana	14
15. OF teren 5 Tabor Ljublj.	10
16. OF teren Stari Vodmat Lj.	20
17. OF Resljev teren Ljublj.	8
18. OF Gameljne	11
19. OF Radomlje	10
20. OF Duplje	15
21. OF IV. četrt Celje	8
22. OF Lava-Celje	9
23. FD Partizan Ljubljana	14
24. FD Edinost Ljubljana	14
25. FD Poštar (aktiv) Ljublj.	18
26. FD št. Vid Ljubljana	16
27. FD Ježica Ljubljana	20
28. FD Škofja Loka	18
29. FD Celje	30
30. FD Maribor	52
31. FD Rogatec	14
32. FD Murska Sobota	16
33. FD Dravograd	8
34. Šahovsko društvo Kranj	31
35. Šahovsko društvo Idrija	12

Objave šosa

Vsi mojstri in amaterji iz Slovenije, ki so upravičeni do udeležbe na semifinalnem turnirju za drž. prvenstvo v Ljubljani, naj šahovskemu odboru Slovenije nemudoma sporoče, če se nameravajo turnirja udeležiti ali ne. Zaradi kratkega roka posebna vabila ne bodo poslana.

Ustanovni občni zbor šahovskega okrožnega odbora v Ljubljani bo v nedeljo, 21. t. m. ob 10. uri v kavarni »Slon«. Udeležbe naj se ga po delegatih zanesljivo vsi šahovski krožki in sekcije iz Ljubljane in Ljubljanskega okrožja (z izjemo Gorenjske), tudi oni, ki se doslej še niso prijavili ŠOS-u.

Najnovejše politične vesti

Primorsko ljudstvo je neomajno v svoji borbi

Trst, 7. julija. Dopisnik Tanjuga poroča: Polkovnik Richardson, šef zavezniške policije, je v petek popoldne povabil zastopnika Stavkovnega odbora na razgovor. Sporočil mu je, da se bo v ponedel-

jek začela proti Stavkovnemu odboru razprava pred višjim zavezniškim vojaškim sodiščem po odloku štev. 1 ter je pozval člane Stavkovnega odbora, da pridejo na razpravo.

Odgovor stavkovnega odbora

Trst, 7. julija. Dopisnik Tanjuga poroča: Bilten Stavkovnega odbora štev. 8 objavlja uvodni članek pod naslovom »Kratka kronika odnosov med ZVU in Stavkovnim odborom«, ki ga je treba smatrati kot odgovor na poziv Stavkovnega odbora pred sodišče. Članek se glasi:

»V ponedeljek 8. t. m. ob pol 10. dopoldne bo proces proti članom Stavkovnega odbora. Obtoženi so prekršitve proglasa štev. 1, člena 5, odstavka 42. O tožbi bo razpravljalo višje zavezniško vojaško sodišče. Tak zaključek hoče dati ZVU stavki, medtem ko bi ZVU morala vedeti, kakor vedo že vsi v Trstu, da je bila stavka odgovor na vandalizem in opustošenje, ki so ga napravile fašistične tolpe na škodo ljudskim anti-fašističnim organizacijam. ZVU bi morala vedeti, kar vedo že vsi, da bo po enem letu njene uprave naše prebivalstvo, ki jo je opozorilo na nevarnost fašizma in jasno povedalo, da bo v primeru, če oblasti ne bodo nudile zaščite demokratičnim ustanovam, prisiljeno samo podvzeti varnostne ukrepe. Ljudstvo ni moglo iti mimo tega, da ne bi odgovorilo na provokacije in psovanje takega obsega, kot so bili dogodki 30. junija in naslednjih dni. Proglasitev stavke je bilo najmanj, kar je ljudstvo lahko storilo.

Kaj je ukrenila ZVU na vse to? S fino politično, od nikogar pričakovano perfidnostjo se je »nepriestranska« oblast, ki nas upravlja, zatekla k policijskim ukrepom. Tukajšnjim oblastem nič ne pomeni dejstvo, da so se desetine tisočev stavkajočih vzdržale dela in pokazale ogorčenost nad dogodki, da se je trikrat toliko ljudi, članov delavskih družin, prostovoljno podvrglo vsem žrtvam stavke.

Policija strelja na stavkajoče, enega od njih ubije, rani pa jih nad deset. Zavezniška vojaška policija, na katero se gleda v primeri z nepopisno brutalnostjo civilne policije kot na manjše zlo, ni niti najmanj blaga proti stavkajočim in se poslužuje jeepov, pendrekov in puškinih kopit, rekvirira kulturni krožek »R. Rinaldi«, ki je stal šentjakobčané mnogo denarja in truda, in napravi iz njega vojašnico. Po vsem tem pa je bila prva beseda s strani ZVU, da je stavka ilegalna in da se mora njen vodilni odbor razpustiti.

Čeprav voditelji stavke globoko občutijo duh discipliniranosti nasproti zakonom, nihče od voditeljev ni mogel brez protesta sprejeti tako diktatorskega ukaza in tako žaljivega napada, ne zaradi sebe, temveč zaradi organizacij, ki jih zastopajo v Stavkovnem odboru, in zaradi množic, ki so stopile v borbo s prepričanjem, da bodo njihove zahteve upoštevane in od merodajnih faktorjev sprejete.

Stavkovni odbor se je potrudil, da bi bil v stalnih stikih z ZVU. Prosil je za razgovor z g. polkovnikom Bowmanom, toda njemu se ni zdelo vredno, da bi odposlanstvo sprejel. Isti dan pa je Fonda-Savio, edini in glavni, ki je odgovoren za vse zločine fašističnih tolp, izjavil na tiskovni konferenci, da je bil sprejet od g. Bowmana. 3. julija so člani Stavkovnega odbora prejeli po inspektorju g. Pisciotiju zgoraj navedeni ukaz in danes, ko ta ukaz ni bil izvršen in ni mogel biti izvršen, so vsi člani Stavkovnega odbora, sami znani antifašisti in borci proti nacifašizmu, pozvani pred sodišče.

Ker smo že omenili v našem članku polkovnika Fonda-Savia, dokončajmo primerjavo. Ta polkovnik, ki se ni znal boriti proti fašizmu takrat, ko je bilo potrebno, ki ni znal biti poveljnik partizanov, ko je bila dolžnost boriti se proti nemškemu okupatorju, je postal danes poglavar fašističnih tolp in ostankov fašizma, ki jih je sfanatiziral njegov zvesti tovariš, odgovorni urednik lista »Voce libera«, profesor Vittorio Furlani. Ko je g. Bowman pozval njega, da vzpostavi mir v mestu, videč, da civilna policija, ki je odvisna od ZVU, sama povzročila nered, se je obrnil na tega človeka in ko se je g. polkovnik Fonda-Savio prepričal, da so njegovi varovanci dovolj naropali in opustošili, je lahko ukazal: »prenehajte z ognjem«. Tolpe so orodje, ki ne misli, temveč le izvršuje, so plačane in podvržene disciplini in vojaški prisegi ter morajo izvršiti ukaze. Za taka dejanja pa so tudi vedno pripravljene, ker se pri tem same okorišajo.

Precej drugačen je položaj borbene množice in njihovega Stavkovnega odbora. Množice, ki se bore, niso organizirane v skupine po sto, temveč tvorijo strnjeno celoto najrazličnejših slojev z istimi ideali in istimi cilji. Če si je ta borbena množica izbrala vodstvo,

je vodstvo za svoja dejanja tej množici odgovorno s častno obvezo, da ne bo izdalo njenih ciljev. Zapustiti množice v najhujši borbi, postati nositelj oportunističnih idej in popustiti pred policijskim ustrahovanjem, bi pomenilo neopravičljivo izdajstvo.

Upravnikom s političnimi funkcijami ne bi smelo biti težavno razumeti, da množice niso šle namenoma preko ukazov in pravil. Tako nerazumevanje je treba smatrati za odkrito provokacijo. Ne vemo, kaj s tem namerava ZVU, dogodki, ki bodo sledili, pa nam bodo to pokazali.

Lahko se zgodi, da bodo proti vsem pravilom razuma in pravičnosti tovariši iz Stavkovnega odbora tudi obsojeni. Že nad sto stavkajočih čaka na obsodbo, naj jim sledi še enajst stavkovnih voditeljev. Zaradi ene krivice več ne bo propadla borba za demokracijo in svobodo, ki jo vodi ljudstvo od Milj do Gorice in katerega zaradi vztrajnosti in kompaktnosti ter zaupanja v znago občuduje ves svet.

Stavka se nadaljuje

Trst, 7. julija. Splošna protestna stavka se nadaljuje. Vsa industrijska podjetja ne obratujejo. Civilna in vojaška policija sta skušali preprečiti nadaljevanje stavke, spremljajoč nekatere stavkokaze v razna idnustrijska podjetja in pristanišče. Med stavkokazi so predvsem člani Julijskih sindikatov.

Sovjetska zveza brani pravice mirovne konference

Moskva, 7. julija. Moskovski radio poroča, da vsi današnji moskovski časopisi prinašajo obširna poročila o konferenci zunanjih ministrov štirih velesil v Parizu. Tassov posebni dopisnik iz Pariza podaja v svojem poročilu karakteristiko dveh različnih osnutkov za pravilnik procedure na mirovni konferenci. En osnutek je predložila francoska delegacija, podpirata pa ga tudi angleška in ameriška delegacija, drugi osnutek pa je predložila sovjetska delegacija. Med obema osnutkoma obstoja, kakor ugotavlja dopisnik Tassa, značilna razlika. Sovjetski predlog se oslanja na sklepe moskovske konference zunanjih ministrov velesil in predlaga, da bi morale vse države, ki so se udeležile vojne na strani zaveznikov, na mirovni konferenci imeti pravico, da so odločajo o osnutku mirovnih pogodb. Francoski predlog, ki ga podpirata tudi Anglija in Zedinjene države, pa predvideva, da naj bi se ustanovila posebna ožja »generalna komisija«, ki bi že prej izdelala osnutke mirovnih pogodb. Tassov dopisnik ugotavlja, da je značilnost francoskega

Preskrba stavkajočih

Trst, 7. julija. Dopisnik Tanjuga poroča: Preskrba stavkajočih in brezposelnih delavcev v Trstu je v redu kljub številnim težavam. Kmetško ljudstvo stalno dobavlja stavkajočim zelenjavo ni sadje, Kdor nima denarja, dobi živila, ki jih pošiljajo kmetje, brezplačno.

Stavka na Goriškem poteka v redu. Delavci so odločeni stavkati vse dotlej, dokler oblasti ne izpolnijo njihovih upravičenih zahtev. Kmečko prebivalstvo je solidarno z delavstvom in mu materialno in moralno pomaga.

Fašistična razgrajanja

Trst, 7. julija. Dopisnik Tanjuga poroča: Tržaški CLN je skušal inscenirati protestno demonstracijo proti odločitvam v Parizu glede Trsta in Julijske krajine. Ob tej priliki je njihovo glasilo »Voce libera« objavilo poziv, naj vsi Italijani razobesijo italijanske zastave (brez rdeče zvezde), da bodo s tem pokazali italijanstvo Trsta. Po ulicah v središču bi človek skoro na prste lahko seštel zastave, v stranskih ulicah in v predmestjih pa sploh ni bilo nobene.

V popoldanskih urah so z letal vabili meščane ob 19. na trg Unitá. Tam se je zbrala neznatna skupina fašističnih razgrajalcev, ki jih je vojaška policija takoj razpršila. Demonstranti so policijo izžvižgali in psovali. Male skupine izzivalcev so potem po nekaterih ulicah prepevale italijanske šovinistične pesmi.

predloga v tem, da bi se zamenjal široki forum vseh zavezniških držav z generalno komisijo, ki bi za zaprtimi vrati sprejela najvažnejše sklepe, brez kontrole mednarodnega javnega mnenja. To bi omogočilo vrsto intrig in višjih kombinacij za hrbtom mirovne konference. Sovjetska delegacija, ki brani svoječasne sklepe moskovske konference zunanjih ministrov, ne dopušča, da bi mirovna konferenca postala samo avtomatičen mehanizem, ki bi dal samo še pečat na sklepe generalne komisije.

Razgovori o Nemčiji

Moskva, 7. julija. V pariških novinarskih krogih posvečajo veliko pozornost razgovorom, ki jih vodijo Zedinjene države, Anglija in Francija o bodoči usodi Nemčije. Moskovski časopisi postavljajo k temu vprašanje, zakaj ni bila k razgovorom pritegnjena tudi Sovjetska zveza. V Parizu sicer zagotavljajo, da so to samo neoficielni razgovori o gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo samo zapadne Nemčije. Toda Tassov dopisnik javlja iz Pariza, da tam predpostavljajo, da se na teh razgovorih, ki se vrše v največji tajnosti, razpravlja ne samo o ekonomskih vprašanjih, temveč tudi o drugih zadevah.